



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός γνωμοδότησης: 90/2019

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Γ')**

Συνεδρίαση της 26^{ης} Μαρτίου 2019

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Μητκίδης Χρήστος, Παπαθεοδώρου Βασιλική, Γαλάνη Αικατερίνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Αναστάσιος Μπάνος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητές: Γεωργία Καφήρα, Εμμανουήλ Μουστάκης, Πάρεδροι Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. 159017/1836/22.9.2017 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γενική Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, Δ/ση Διαχείριση Δασών και Δ.Π, Τμήμα Μη Δημόσιας Δασοπονίας.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, ποιο είναι το καθεστώς εποπτείας και ελέγχου των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4423/2016 «Περί Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων», Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών, οι οποίοι έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 1627/1939, καθώς και ποιο Υπουργείο ασκεί την σχετική αρμοδιότητα.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ'), γνωμοδότησε, ως εξής :

Ιστορικό

Από όσα εκτίθενται στο πιο πάνω έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 154539/1492/6-6-2017 έγγραφό της η Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος-Τμήμα μη Δημόσιας Δασοπονίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ) απευθυνόμενη προς την Δ/νση Οικονομικών Ελέγχων- Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, (ΥΠ.Α.Α.Τ.) και σε συνέχεια μεταξύ τους σχετικής διαφωνίας, διατυπώνει την άποψη ότι αρμόδιο για την εποπτεία και τον έλεγχο επί των αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών είναι το ΥΠ.Α.Α.Τ., επικαλούμενη τις διατάξεις των άρθρων 46 παρ. 3 του ν. 4423/2016 «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις κ.λ.π.» (Α'181) και 16 και 17 του ν. 2810/2000 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» (Α'61).

2. Ακολούθως, η Δ/νση Οικονομικών Ελέγχων του ΥΠ.Α.Α.Τ. απηύθυνε στην ανωτέρω Δ/νση του Υ.Π.ΕΝ το υπ' αριθ. πρωτ. 1612/65555/3.7.2017 έγγραφό της, με το οποίο εμμένει στην άποψη ότι στο ΥΠ.Α.Α.Τ. ανήκει η εποπτεία μόνο των Αγροτικών Συνεταιρισμών όχι όμως και των εν γένει Δασικών Συνεταιρισμών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί» (Α' 78).

3. Σε συνέχεια της παραπάνω αλληλογραφίας, η ερωτώσα Υπηρεσία με το υπ.' αριθ. πρωτ. 159017/1836/22.9.2017 έγγραφό της, με το οποίο υποβάλει το ερώτημα, διατυπώνει την άποψη ότι η αρμοδιότητα για τον έλεγχο των Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών του α.ν. 1627/1939, σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του ν. 4423/2016 και τη βούληση του νομοθέτη, παραμένει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, λόγω του ιδιαίτερου καθεστώτος λειτουργίας τους και της υπόστασης τους, εξαιτίας του οποίου οι αναγκαστικοί δασικοί Συνεταιρισμοί εξαιρέθηκαν από την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου για τις υπόλοιπες δασικές συνεταιριστικές οργανώσεις. Λόγω όμως των δισταγμένων απόψεων των δύο Υπηρεσιών των προαναφερθέντων Υπουργείων και καθώς στη Δ/νση Διαχείρισης Δασών του ΥΠΕΝ έχουν υποβληθεί και εκκρεμεί η

απάντηση ερωτημάτων σχετικά με την αρμοδιότητα εποπτείας των Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών, υποβλήθηκε το οικείο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 3 του **ν. 1627 της 14/18 Φεβρ. 1939** «Περί Δασικών Συνεταιρισμών» (Α' 64) ορίζεται ότι :

Άρθρο 8

«3. Τα της ιδρύσεως των συνεταιρισμών του νόμου τούτου τα της ασκήσεως εποπτείας επ' αυτών και εν γένει τα της λειτουργίας αυτών διέπονται υπό των ν.602 του 1914¹ και του Α.Ν. 1154/1938² ως ούτοι μεταγενεστέρως τροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν.».

5. Στις διατάξεις του άρθρου 10 του **ν. 602/1915** «Περί Συνεταιρισμών» (Α' 33/24.1.1915) ορίζεται ότι:

Άρθρο 10

«Το Υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας ενασκει εποπτείαν δια την τήρησιν των νόμων και του καταστατικού και έλεγχον επί της διαχειρίσεως των συνεταιρισμών...».

Ο ν. 602/1915 καταργήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 17 του ν. 1667 της 5/6.12.86 «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» (Α' 196), με την οποία ορίζεται :
«3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου παύει να ισχύει ο ν. 602/1915, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.»

6. Στις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 του **ν. 1667/1986** ορίζεται ότι :

Άρθρο 13

«1. Η μέριμνα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και η εποπτεία τους ανήκει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Για την άσκησή τους συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Υπηρεσία Συνεταιρισμών...».

7. Στις διατάξεις του άρθρου 47 παρ. 1 και 2 του **ν. 2169/1993** «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 149), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 47

«1. Οι αναφερόμενες στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις διατηρούνται και διέπονται από τους ειδικούς νόμους

¹ Ο ν. 602 δημοσιεύθηκε στις 24.1.1915 (Α' 33).

² Σημειώνεται ότι ο α.ν. 1154/1938 «Περί Κεντρικής Οργανώσεως των Γεωργικών Συνεταιρισμών της Ελλάδος» (Α' 118/28.3.1938) δεν περιλαμβάνει διάταξη που να αφορά στον έλεγχο και την εποπτεία επί των Γεωργικών Συνεταιρισμών. Ο ως άνω α.ν. καταργήθηκε με το άρθρο 70 του ν. 921/1979 (Α' 125) «Περί Γεωργικών Συνεταιρισμών», ο οποίος ομοίως καταργήθηκε με το άρθρο 77 του ν. 1541/1985 (Α' 68). Ο τελευταίος νόμος καταργήθηκε με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 2169/1993 (Α' 149).

που προβλέπουν τη λειτουργία τους. Όπου στους ειδικούς αυτούς νόμους γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία εφαρμόζεται ο παρών νόμος.

2. Οι Αναγκαστικές αυτές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι: α) Οι Συνεταιρισμοί Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939 (ΦΕΚ 64 Α΄) ...»

8. Στις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 1 και 3 του ν. **2169/1993** «Εποπτεία Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Συνεταιριστικών Εταιριών», όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 2538/1997 (Α΄ 242), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 26

«1. Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί κάθε βαθμού, οι Κοινοπραξίες και Εταιρίες τους, τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους.

3. Η εποπτεία του Κράτους στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις όλων των βαθμίδων, Κοινοπραξίες και Εταιρίες τους, ασκείται από Σώμα Ειδικών Ελεγκτών. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., καθορίζεται η σύνθεση, διάρθρωση και λειτουργία του Σώματος, ο συνολικός αριθμός των ελεγκτών, οι διαδικασίες επιλογής, πρόσληψης, εκπαίδευσης και μετάθεσης των ελεγκτών, το περιεχόμενο και οι διαδικασίες ελέγχου, τα ειδικότερα καθήκοντα - δικαιώματα και υποχρεώσεις των ελεγκτών.....».

9. Στις διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 1 και 2, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 18 του άρθρου 18 του ν. 3147/2003 (Α΄ 135), καθώς και των άρθρων 16 και 17 παρ. 1, 4 και 7, όπως το τελευταίο άρθρο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ.11 ν. 4015/2011 (Α΄ 210), του ν. **2810/2000** «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» (Α΄ 61), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 39

«1. Οι διατάξεις των άρθρων 31, 44 και 47 του Ν. 2169/1993, όπως ισχύει, εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στους αναφερόμενους στα άρθρα αυτά ειδικούς νόμους γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία, εφαρμόζεται ο παρών, όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 14, 16 και 17 του παρόντος όπως ισχύει, εφαρμόζονται και στις Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις του άρθρου 47 του Ν. 2169/1993.».

Άρθρο 16

«1. Η εποπτεία επί των Α.Σ.Ο. κάθε βαθμίδας και των συνεταιριστικών εταιριών (Σ.Ε.) του άρθρου 32 ασκείται από τον Υπουργό Γεωργίας. Με Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συγκεκριμένα έργα

εποπτείας μπορεί να ανατίθενται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Γεωργίας. Συγκεκριμένα έργα ελέγχου μπορεί επίσης να αναθέτει ο Υπουργός Γεωργίας σε ορκωτούς ελεγκτές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών που έχουν άδεια άσκησης Οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, ... καθώς και σε άλλους ειδικούς επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες. 2. Η εποπτεία αφορά στη σύννομη λειτουργία και στην υποβοήθηση του έργου τους και περιλαμβάνει ιδίως την εξακρίβωση της καταβολής της αξίας των συνεταιρικών μερίδων ή των άλλων ληξιπρόθεσμων οικονομικών υποχρεώσεων των μελών τους, την τήρηση των διατάξεων των νόμων, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων, καθώς και την εξακρίβωση της αλήθειας του ισολογισμού, των λοιπών ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και γενικά των τηρούμενων από τις συνεταιριστικές οργανώσεις βιβλίων και στοιχείων. 3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, καθορίζονται το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης της εποπτείας, τα καθήκοντα των οργάνων άσκησης αυτής, οι υποχρεώσεις των εποπτευομένων προς την εποπτεύουσα αρχή, ιδίως για την παροχή εγγράφων ή άλλων αναγκαίων για την άσκηση της εποπτείας στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και οι επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις από την εποπτεύουσα αρχή, στην περίπτωση μη σύννομης λειτουργίας των συνεταιριστικών οργάνωσεων της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. 4. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση της κρατικής εποπτείας³.»

Άρθρο 17

«1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος των ΑΣΟ, για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου των ανωνύμων εταιρειών με βάση τα προς εκτέλεση του κ.ν. 2190/1920 εκδοθέντα ή εκδοθειςόμενα Προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις διενεργείται από μέλη των ορκωτών ελεγκτών σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου, όπως κάθε φορά ισχύει. Στις λοιπές ΑΣΟ διενεργείται από ορκωτούς ελεγκτές ή από ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, που έχουν άδεια

³ Σε εκτέλεση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 16 του ν. 2810/2000 εκδόθηκαν οι ακόλουθες υπουργικές αποφάσεις: ΥΑ 59171/2005 (Β' 1704), ΥΑ 36790/2005 (Β' 701) και ΥΑ 42328/2005 (Β' 400).

άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.⁴

4... Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως: α) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών οργάνων των ΑΣ. β) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και κανόνες της λογιστικής επιστήμης. γ) Την οικονομική κατάσταση των ΑΣ, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ισολογισμού, του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης των ΑΣ στο πλαίσιο των καταστατικών τους σκοπών και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης τους, δ) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά στη νομιμότητα και στην ουσιαστική σκοπιμότητα των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την άσκηση του ελέγχου.».

10. Σε εκτέλεση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 2810/2000 εκδόθηκε το **π.δ. 176/2003** (Α' 143), στις διατάξεις του άρθρου 3 του οποίου ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 3

«1. Αρμόδιες υπηρεσίες για την εποπτεία των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. ορίζονται οι παρακάτω Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας.

α) Για θέματα νομικοδιοικητικά, η Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, β) Για θέματα οικονομικά λογιστικά, η Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης. 2. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ανατίθενται σε οποιονδήποτε υπάλληλο του Υπουργείου Γεωργίας, συγκεκριμένα έργα εποπτείας, καθώς και συγκεκριμένα έργα ελέγχου σε ορκωτούς ελεγκτές ή σε ελεγκτές πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με το Π.Δ. 475/1991 (Α' 176), ή και σε άλλους ειδικούς επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες...».

11. Με το άρθρο 1 παρ. 1 περ. δ' του **π.δ/τος 235/1990** (Α' 91) συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας η, ως άνω, Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, υπαγόμενη στη Γενική Γραμματεία

⁴ Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 61 παρ. 12 περ. στ' του ν. 4277/2014 (Α' 156).

Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εποπτευόμενων Οργανισμών. Ακολούθως, με το άρθρο 1 παρ. 1, περ. ζ, υποπερ. γγ του **π.δ/τος 356/1990** (Α'143) συστάθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κοινοτικών Εισροών –Ελέγχων και Αγροτικής Πολιτικής, στην οποία υπάγεται η ως άνω Δ/ση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων. Με το άρθρο 5 περίπτωση α' του **π.δ/τος 35/1992** (Α'17) καταργήθηκε η Γενική Γραμματεία Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εποπτευόμενων Οργανισμών, διατηρήθηκε όμως η Δ/ση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, (περ. β' του ίδιου άρθρου). Με την υπ' αριθ. **399569/10-10-2001** (Β' 1363) **κ.υ.α.** συστάθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Διοικητικός Τομέας Συντονισμού των Διοικητικών Μέτρων για την Εφαρμογή της Agenda 2000 και Φορέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος περιλαμβάνει τη Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, η οποία διατηρεί τη διάρθρωση και τις αρμοδιότητές της, όπως αναφέρονται στο π.δ. 235/1990, (παράγραφος 1, περίπτωση α' της εν λόγω κ.υ.α.). Με την υπ' αριθ. **26379/27-2-2006** (Β' 371) **κ.υ.α.** καταργήθηκε ο Διοικητικός Τομέας Συντονισμού των Διοικητικών Μέτρων για την Εφαρμογή της Agenda 2000 και Φορέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με το άρθρο 2 παρ. 3, περ. β' του **π.δ/τος 107/2014** (Α'174) «*Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*», συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δ/ση Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης, υπαγόμενη στον Υπουργό. Στην ως άνω Δ/ση υπάγεται το Τμήμα Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, Ομαδικών Δραστηριοτήτων και Παρακολούθησης Εφαρμογής Εθνικής και Ενωσιακής Νομοθεσίας, (άρθρο 10 παρ. 1, περ. δ). Με το άρθρο 2 παρ. 4, περ. β' του **π.δ/τος 97/2017** (Α'138) «*Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*», συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων, Επιθεώρησης και Συνεργατισμού, υπαγόμενη στον Υπουργό. Στην ανωτέρω Διεύθυνση υπάγεται το Τμήμα Αγροτικών Συνεταιρισμών και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, (άρθρο 12 παρ. 1, περ. δ' του εν λόγω π.δ/τος).

12. Με το άρθρο 1 παρ. 1 του **π.δ/τος 505/1989** «*Συμπλήρωση- Τροποποίηση του π.δ. 402/1988 "Οργανισμός Υπουργείου Γεωργίας"*», (Α'216), συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης. Με το άρθρο 1 παρ. 1, περ. στ', υποπερ. εε του **π.δ/τος 356/1990** (Α'143) συστάθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης, στην οποία υπάγεται η ανωτέρω Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και

Επιθεώρησης. Με το άρθρο μόνο του **π.δ/τος 115/1991** (Α'46), συστάθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Υποστήριξης και Επιθεώρησης, που συγκροτείται, μεταξύ άλλων, από την Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης. Με την υπ' αριθ. **408/25951/5-3-2012** (Β' 776) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (από τη Γενική Δ/ση Οικονομικής Υποστήριξης και Επιθεώρησης). Με το άρθρο 2 παρ. 3 περ. β' του **π.δ/τος 107/2014** (Α'174) «*Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*», συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης, υπαγόμενη στον Υπουργό. Με το άρθρο 2 παρ. 4, περ. β' του **π.δ/τος 97/2017** (Α'138) «*Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*», συστάθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων, Επιθεώρησης και Συνεργατισμού, υπαγόμενη στον Υπουργό.

13. Με τις διατάξεις του άρθρου 20 του **ν. 4015/2011** (Α'210), καταργήθηκε το άρθρο 16 του **ν. 2810/2000**, ωστόσο το τελευταίο εξακολουθεί να ισχύει για τους δασικούς συνεταιρισμούς σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 18 παρ. 7 του **ν. 4015/2011**, στην οποία ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 18

« 7. Οι διατάξεις του **ν. 2810/2000** εξακολουθούν να ισχύουν ως έχουν πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου για τους δασικούς συνεταιρισμούς, καθώς και για τις ήδη υφιστάμενες ενώσεις δασικών συνεταιρισμών και μέχρι την αντικατάστασή τους με ειδικό νόμο.».

14. Στις διατάξεις των άρθρων 23 παρ. 1 και 2, 24 παράγραφοι 1, 2 περ. α και 3 περ. α, 46 και 48 παρ. 12 του **ν. 4423/2016** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 23

«1. Για την ενάσκηση της κρατικής αρμοδιότητας και εποπτείας επί των Δ.Α.Σ.Ο. τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή: Α) «*Κεντρικό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών*», στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.),

2. Στα ως άνω μητρώα εγγράφονται και οι υφιστάμενοι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί του άρθρου 46.».

Άρθρο 24

«1. Οι ΔΑ.Σ.Ε. υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: α) τηρεί το κεντρικό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών σε ηλεκτρονική μορφή και εκδίδει τον κωδικό αριθμό καταχώρισης αυτών του άρθρου 2. β)...

3. Εποπτεύουσα αρχή των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας είναι η Διεύθυνση Δασών του Νομού η οποία: α) τηρεί το περιφερειακό μητρώο των Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών της περιοχής ευθύνης της σε ηλεκτρονική μορφή ...».

Άρθρο 46

«1. Η σύσταση νέων αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1627/1939 (Α' 64) απαγορεύεται. 2. Ο ως άνω Α.Ν. 1627/1939 ισχύει περιορισμένα μόνο για τους υφισταμένους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. 3. Όπου στον Α.Ν. 1627/1939 γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία που αφορά τους δασικούς συνεταιρισμούς, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 47 του Ν. 2169/1993 (Α' 149) και των νόμων 2810/2000 (Α' 61) και 4015/2011 (Α' 210), ως ίσχυαν μέχρι την 26.4.2016. Η κατάργηση των ως άνω διατάξεων με το άρθρο 50 του Ν. 4384/2016 (Α' 78), δεν ισχύει για τους υφιστάμενους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς.».

Άρθρο 48

«12. Οι διατάξεις του παρόντος δεν έχουν εφαρμογή επί δασικών συνεταιρισμών που εκμεταλλεύονται ιδιότητα δάση και έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000 ως ίσχυε μέχρι τις 26.4.2016. Οι συνεταιρισμοί αυτοί εξακολουθούν να διέπονται από τον ως άνω νόμο και το καταστατικό τους. Η κατάργηση του ως άνω νόμου με το άρθρο 50 του Ν. 4384/2016 (Α' 78) δεν ισχύει για τους εν λόγω συνεταιρισμούς.

15. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 6 του π.δ/τος 189/2009 (Α'221) «Καθορισμός-ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων», όπως η περίπτωση β' αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 του π.δ/τος 24/2010 (ΦΕΚ Α'56), ορίζεται ότι : «1. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μεταφέρονται ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού : α... β. Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: η Γενική Διεύθυνση

Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος (άρθρο 1 π.δ. 352/1991, Α'124 και 1 παρ. 2 π.δ. 228/2002, 208 Α')⁵ εντάσσεται ως Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου».

16. Με το άρθρο 1 περίπτωση β' της υπ' αριθ. **Υ1/2004** (Β' 513) απόφασης του τότε Πρωθυπουργού, το Υπουργείο Γεωργίας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

17. Με το άρθρο 4 παρ. 1 του **π.δ/τος 70/2015** (Α' 114) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που είχε συγχωνευθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του **π.δ/τος 24/2015** με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του πρώην Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας σε Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ανασυστάθηκε και το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, κατά την ενώπιον του Τμήματος συζήτηση μεταξύ των μελών αυτού, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

Α. Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, η οποία απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., την Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ. και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Αθηνά Αλεφάντη, Παπαθεοδώρου Βασιλική, Γαλάνη Αικατερίνη και Αναστάσιο Μπάνο, (ψήφοι οκτώ - 8), με την οποία συντάχθηκε και η εκ των συνεισηγητών Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. Γεωργία Καφήρα (γνώμη χωρίς ψήφο), επί του ερωτήματος προσήκει η εξής απάντηση:

18. Οι δασικοί συνεταιρισμοί συστήνονται με τον α.ν. 1627/1939 και έκτοτε και μέχρι και την σύνταξη ενός θεσμικού πλαισίου ειδικά για τους δασικούς συνεταιρισμούς, δηλαδή μέχρι και την έναρξη ισχύος του ν. 4423/2016, η άσκηση κρατικής εποπτείας

⁵ Σημειώνεται ότι το π.δ. 352/1991 (Α' 124) καταργήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 228/2002, διατηρήθηκε όμως σε ισχύ η παράγραφος 3 του άρθρου 1 αυτού (π.δ. 352/1991), κατά το μέρος που αναφέρεται στη μετονομασία και στη συγκρότηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος.

επ' αυτών, ρυθμίζονταν από τους εκάστοτε ισχύοντες νόμους για τους αστικούς και αγροτικούς συνεταιρισμούς. Ειδικότερα, με τις διατάξεις των ν. 602/1915 και 1667/1986, η άσκηση κρατικής εποπτείας επί των αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών ανήκει στον (τότε) Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Με το ν. 2169/1993 η άσκηση εποπτείας επί των Συνεταιρισμών Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939 ρυθμίζεται με π.δ/μα που εκδίδεται από τον Υπουργό Γεωργίας⁶. Με τον ν. 2810/2000 τα θέματα της άσκησης εποπτείας και ελέγχου επί των δασικών συνεταιρισμών του α.ν. 1627/1939, ρυθμίζονται αντίστοιχα, από τα άρθρα 16 και 17 αυτού (ν. 2810/2000). Σε εκτέλεση της εξουσιοδοτικής διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 16⁷ του ως άνω νόμου, εκδόθηκε το π.δ/μα 178/2003, σύμφωνα με το οποίο (άρθρο 3 παρ. 1), ως αρμόδιες υπηρεσίες για την άσκηση εποπτείας, ορίζονται η Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων και η Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης, που υπάγονται στο Υπουργείο Γεωργίας. Αναφορικά με την άσκηση ελέγχου, μεταξύ άλλων, και επί των Συνεταιρισμών Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939, τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 17 του ν. 2810/2000, όπως το τελευταίο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4015/2011.

19. Με τον ν. 4423/2016 ρυθμίζονται, για πρώτη φορά, ειδικά, οι δασικοί συνεταιρισμοί, με κύριο στόχο την βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας τους, με βάση τις ιδιαιτερότητες του δασικού τομέα, που δεν ελάμβαναν επαρκώς υπόψη τους οι εκάστοτε ισχύοντες νόμοι για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς (βλ. αιτιολογική έκθεση του νόμου). Με τις διατάξεις του άρθρου 46 αυτού, απαγορεύεται εφεξής, η σύσταση νέων αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών του α.ν. 1627/1939 (παρ. 1), προβλέπεται όμως ότι ο τελευταίος εξακολουθεί να ισχύει περιορισμένα για τους υφιστάμενους, κατά την έναρξη ισχύος του (ν. 4423/2016), αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς (παρ. 2). Περαιτέρω, στις διατάξεις του ίδιου ως άνω άρθρου, προβλέπεται ότι, στους εν λόγω υφιστάμενους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις περί αγροτικών

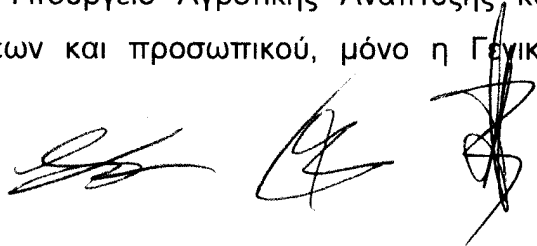
⁶ Σημειώνεται ότι το π.δ/μα που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 26 του ν. 2169/1993, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους από την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 2538/1997, δεν έχει εκδοθεί.

⁷ Οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2810/2000 καταργήθηκαν μεν με το άρθρο 20 του ν. 4015/2011, ωστόσο, στις μεταβατικές διατάξεις του τελευταίου, προβλέπεται ότι οι διατάξεις του ν. 2810/2000 εξακολουθούν να ισχύουν για τους δασικούς συνεταιρισμούς και τις υφιστάμενες ενώσεις δασικών συνεταιρισμών μέχρι την αντικατάστασή τους με ειδικό νόμο.

συνεταιρισμών, και ιδίως του άρθρου 47 του ν. 2169/1993 καθώς και των νόμων 2810/2000 και 4015/2011, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4384/2016, δηλαδή του τελευταίου εν ισχύ νόμου περί αγροτικών συνεταιρισμών. Τέλος, ρητά προβλέπεται (παρ. 3), ότι η κατάργηση, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4384/2016, των προαναφερθεισών διατάξεων των ν. 2169/1993, 2810/2000 και 4015/2011, αφορά αποκλειστικά στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, όχι όμως και στους Συνεταιρισμούς Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939. Εξάλλου, και στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 48 του ν. 4423/2016, προβλέπεται ότι εξαιρούνται από το ρυθμιστικό του πεδίο οι δασικοί συνεταιρισμοί, που έχουν συσταθεί με τις διατάξεις του ν. 2810/2000, οι οποίοι εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις του τελευταίου νόμου.

20. Από τις προαναφερθείσες προβλέψεις του άρθρου 46 του ν. 4423/2016 προκύπτει ευθέως ότι, επί των υφισταμένων, κατά την 27.9.2016 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του ως άνω νόμου), αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών του α.ν. 1627/1939, η άσκηση εποπτείας και ελέγχου διέπεται, αντίστοιχα, από τις διατάξεις των άρθρων 16 και 17 του ν. 2810/2000. Σύμφωνα με αυτές, η εποπτεία και ο έλεγχος, επί των αναγκαστικών συνεταιρισμών, ασκείται από τις καθ' ύλη αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Γεωργίας, και μετέπειτα Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠ.Α.Α.Τ.), και συγκεκριμένα από τη Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων και από τη Διεύθυνση Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης, αντίστοιχα, (άρθρο 3 του π.δ/τος 178/2003). Οι Δ/σεις αυτές παραμένουν σύμφωνα με το τελευταίο Οργανόγραμμα του ΥΠ.Α.Α.Τ. (π.δ. 97/2017), στη διοικητική δομή του Υπουργείου, όπως προκύπτει από τη διαδοχή των μετονομασιών και συγχωνεύσεών τους. Ειδικότερα, όσον αφορά τη Διεύθυνση Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, αυτή εξακολουθεί να λειτουργεί, ως Τμήμα Αγροτικών Συνεταιρισμών και Ομαδικών Δραστηριοτήτων, το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων, Επιθεώρησης και Συνεργατισμού. Όσον αφορά δε τη Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων και Επιθεώρησης, αυτή έχει μετονομαστεί σε Διεύθυνση Οικονομικών Ελέγχων, Επιθεώρησης και Συνεργατισμού.

21. Περαιτέρω, με το π.δ. 189/2009 «Περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, (σημερινό Υ.Π.Ε.Ν.) μεταφέρθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού, μόνο η Γενική



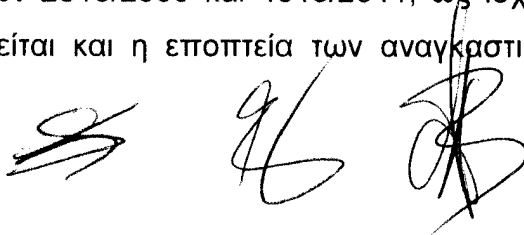
Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, συγκροτούμενη από τις ακόλουθες Διευθύνσεις: α) Διεύθυνση Ανάπτυξης Δασικών Πόρων, β) Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, γ) Διεύθυνση Προστασίας Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, δ) Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας, ε) Διεύθυνση Αναδασώσεως και Ορεινής Υδρονομίας, στ) Διεύθυνση Δασικού Κτηματολογίου, Δασολογίου Χαρτογράφησης, Απογραφής και Ταξινόμησης Δασών και Δασικών Εκτάσεων. Επομένως, και μετά την ανακατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο Υπουργείων με το παραπάνω π.δ/μα, τόσο οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αγροτικού Συνεργατισμού και Ομαδικών Δραστηριοτήτων όσο και της Διεύθυνσης Οικονομικού Ελέγχου και Επιθεώρησης του ΥΠ.Α.Α.Τ. έχουν παραμείνει στο τελευταίο.

22. Εξάλλου, το ότι, η άσκηση εποπτείας και ελέγχου επί των υφισταμένων κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4423/2016, αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών, διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 16 και 17 του ν. 2810/2000, δεν δύναται να ανατραπεί από τη ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 4423/2016, σύμφωνα με την οποία στο Κεντρικό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών *“...εγγράφονται και οι υφιστάμενοι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί του άρθρου 46”*. Και τούτο διότι, αν και η σύσταση του Μητρώου γίνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 4423/2016 *«...για το σκοπό ενάσκησης της κρατικής αρμοδιότητας και εποπτείας επί των ΔΑ.Σ.Ο (Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων)...»*, η οικεία καταχώριση στο Μητρώο, των Συνεταιρισμών Δασοκτημόνων του α.ν. 1627/1939, γίνεται για λόγους συστηματικούς και εξυπηρετεί τον σκοπό της δημοσιότητας και όχι την άσκηση κρατικής εποπτείας. Άλλωστε, αντίθετο επιχείρημα δεν δύναται να συναχθεί ούτε από το ότι η δασοπολιτική επιτήρηση και η εν γένει εποπτεία των Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΔΑ.Σ.Ο.), που προβλέπονται με τον ν. 4423/2016, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και τούτο, διότι η σύσταση, οργάνωση και λειτουργία των αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών του α.ν. 1627/1939, διαφέρουν ουσιωδώς, της σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας των ΔΑ.Σ.Ο., όπως αυτές ρυθμίζονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 4423/2016.

Β. Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας**, που απαρτίσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Χρήστο Μηκίδη και Ευάγγελο Μαρίνη (ψήφοι δύο - 2), με την οποία συντάχθηκε και ο, εκ των συνεισηγητών, Πάρεδρος του ΝΣΚ Εμμανουήλ Μουστάκης (γνώμη χωρίς ψήφο), επί του ερωτήματος προσήκει η εξής απάντηση:

24. Μετά τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων, που αφορούν στη χάραξη της εν γένει δασικής πολιτικής, από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η εποπτεία επί των δασικών συνεταιρισμών - και μάλιστα τόσο των ελεύθερων συνεταιρισμών ή των δασικών συνεταιρισμών εργασίας, όσο και των αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών - περιήλθε στο Υπουργείο αυτό και πιο συγκεκριμένα στη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Περιβάλλοντος. Τούτο διότι, ρητώς προβλέπεται στο νόμο ότι οι δασικοί συνεταιρισμοί εγγράφονται στα Μητρώα που τηρούνται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και συγκεκριμένα από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών (σε κεντρικό επίπεδο) και τις κατά τόπον αρμόδιες Διευθύνσεις Δασών των Νομών της Χώρας (σε περιφερειακό επίπεδο), και όχι στα Μητρώα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στα οποία εγγράφονται μόνο ο αγροτικοί συνεταιρισμοί, θα αποτελούσε δε άτοπο να τηρούνται τα Μητρώα από τις υπηρεσίες ενός υπουργείου και η εποπτεία (την οποία κυρίως εξυπηρετεί η τήρηση των Μητρώων) να ασκείται από άλλο υπουργείο, το οποίο μάλιστα δεν έχει, κατά τα λοιπά, οποιαδήποτε λειτουργική σχέση με το αντικείμενο της δραστηριότητας των εν λόγω συνεταιρισμών.

25. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ερμηνευθούν οι προδιαληφθείσες διατάξεις, κατά τις οποίες διαχωρίστηκαν για πρώτη φορά το έτος 2016 οι ρυθμίσεις για τους δασικούς συνεταιρισμούς από τις ρυθμίσεις για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, με τη σχεδόν ταυτόχρονη έναρξη ισχύος των νόμων 4384/2016 και 4423/2016 και ορίστηκε ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διατηρεί την εποπτεία μόνο επί των αγροτικών συνεταιρισμών (άρθρο 18 παρ. 2 του ν. 4384/2016) και αντίστοιχα το Μητρώο του άρθρου 19 του ίδιου νόμου περιλαμβάνει μόνο τέτοιους συνεταιρισμούς, ενώ το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ασκεί την εποπτεία επί των δασικών συνεταιρισμών (άρθρο 24 του ν. 4423/2016), έστω χωρίς να αναφέρονται ρητά και οι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί του α.ν. 1627/1939, και αντίστοιχα ότι στα μητρώα των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων περιλαμβάνονται και οι υφιστάμενοι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί (άρθρο 23 παρ. 2 του ίδιου νόμου). Τούτων έπεται ότι η έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 46 του ν. 4423/2016, στην οποία ορίζεται ότι όπου στον α.ν 1627/1939 γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία που αφορά τους δασικούς συνεταιρισμούς εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 47 του ν. 2169/1993 και των νόμων 2810/2000 και 4015/2011, ως ίσχυαν μέχρι την 26-4-2016, δεν είναι ότι διατηρείται και η εποπτεία των αναγκαστικών



δασικών συνεταιρισμών από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δοθέντος ότι το εν λόγω Υπουργείο δεν έχει την εν γένει αρμοδιότητα χάραξης της δασικής πολιτικής μετά το 2009 και ότι θα ήταν εξ άλλου φύσει αδύνατη η άσκηση τέτοιας εποπτείας, χωρίς να διαθέτει το Υπουργείο αυτό τις αναγκαίες πληροφορίες που αντλούνται από τα οικεία Μητρώα, τα οποία τηρούνται σε άλλο Υπουργείο.

Απάντηση

26. Ενόψει των ανωτέρω, στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα), γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής: α) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι αρμόδιο για την άσκηση εποπτείας και ελέγχου επί των, υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4423/2016, Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 1627/1939, και β) ότι το καθεστώς εποπτείας και ελέγχου των Αναγκαστικών Δασικών Συνεταιρισμών καθορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 16 και 17 του ν. 2810/2010 και των, κατ' εξουσιοδότηση αυτών, εκδοθέντων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 18/4/2019

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΟΥΣΚΑ

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Οι εισηγητές

Γεωργία Καφήρα, Εμμανουήλ Μουστάκης

Πάρεδροι Ν.Σ.Κ.